

quantum vero successive de ferro solvunt tantum cupri rursus eidem apponunt, ut tandem soluta omni substantia ferrea merum cuprum ejusdem quantitatis atque figuræ sit substitutum, atque ita quod miraculo proximum est, si quæ instrumenta ferrea iisdem injiciuntur, eadem post aliquod temporis intervallum cuprea extrahuntur, sicuti hujus rei specimina ad manus habeo, in quibus ille falsæ transmutationis modus ad oculum patet. Quemadmodum etiam rem sese habere videmus in illo experimento, quando cuprum aqua forti solvimus atque aquæ huic instrumentum ferreum immittimus, tum enim aqua illa Stygia ferrum confestim aggreditur atque solvit, quantum vero solvit tantum cupri dimittit atque ferreo instrumento loco absumptarum particularum rursus apponit

(um tandem sub argillæ illius induratione, avolante humiditate, particule ipsius arctius sibi implicentur atque propius ad se invicem accedant, necessario animalia argillæ inhærentia, quæ vix partibus durioribus ossis resistere possunt valide satis comprimunt. Et hinc in promptu est ratio quare compressa aliquo modo in Crocodilo nostro ossa appareant atque in Ichtytis supra exhibitis ipsæ figuræ depressiores sint, & quare in multis lapidibus Islebiensibus comprimis, nil nisi squamarum vestigia, spinis ejusmodi piscium tenerioribus cum partibus mollioribus consumtis, observentur

IV.

EPISTOLA

Godofredi Gvilielmi Leibnitii,

ad Autorem Dissertationis de figuris animalium quæ in lapidibus observantur, & Lithozoorum nomine venire possent

Vir Nobilissime & Amplissime.

Mirificè Crocodilo Tuo fossili applaudo, gaudeoque quod hortatibus meis obsecutus dissertationem de eo meditatam absolvisti. Scis eandem mihi esse sententiam, in veri locum, tanquam in modolum successisse metallicam expressionem. Fusius mentem ante multos annos

exposui in dissertatiōe nondum edita *de antiquissima Historia vestigiis in ipsius natura monumentis*. Nonnulla etiam obiter indicavi in schediasmate Actis Lipsiensibus olim inserto, cui titulus, *protogæa*. Conjecturam de lacu vel aquarum receptaculo terra obruto, piscibusque, quales Islebientes, inde petitis, & si Tibi non per omnia satisfecerit, putem tamen non omnino spernerdam. Nam pisces illic, ut & Osterodæ ad radices Hercynii nostri montis, (credo & passim alibi) in vena pensili (*Schwebendem gang*) seu ad horizontalem accedente reperiuntur; unde intelligas, olim in eodem ferè plano horizontali extitisse, id est, in aliquo lacu. Caterum ut quædam Diluvio Noachico posteriora, ita plurima anteriora esse crediderim. Multa enim faciunt, ut rationi ipsique Scripturæ Sacræ consentaneum arbitrer, totum terræ globum ante ortum hominis aliquando mari tectum fuisse tunc, cum Deus aquas ab arida recedere iussit; & prius adhuc igne flagrasse, tunc cum lucem à tenebris separavit; aliasque postea ingentes mutationes subsecutas, de quibus hodie nihil suspicamur. Incognita huic orbi animalia, quorum vestigia deprehendimus, annon pleraque aquatica vel amphibia fuerint, amplius inquirendum: præsertim cum credi possit ex marinis aut amphibiiis, cum jam à mari destituerentur, nonnulla tandem terrestria produisse, quæ longo temporis tractu mutata aquam amplius non ferant. Cl. Tenzelio præ mem. ipse monstravi olim animalis prope Guelfebitum ex lapidicina eruta spolia, maxillæ imprimis partem cum dentibus, quæ animal non impar Elephantis, sed diversum tamen, reterret. Terrestre an aquaticum fuerit non delinierim; nec terrestria vi aquarum in longinquas oras fuisse delata & alibi cumalata prorsus negaverim: cum magna aquarum pars ad species quasdam & fissuras decurrere potuerit per quas fortasse in cavitates terræ interiores recipiebatur; quale quid de specu Hierapolitana narrat Lucianus: puto etiam quædam animalia terrestria olim in nostris oris versata, hodie intercidisse, sive ob mutationem climatis sive alias ob causas, quas in ea, rerum remotarum caligine divinare difficile foret. Caterum per placet eximii & præclare de rebus naturalibus meriti Scheuchzeri nostri, quam citas, observatio de plantarum Ectipis in lapide spectabilibus, ita veram plantam per minutissima reterentibus, ut ex ea expressos dubitari vix possit. Cl. Heinius integram *Botanicam subterraneam* ex lapidibus nos sperare jubet, plantasque Indicas in fodinis Saxonis deprehendit. Et licet ipse multis ingeniosis argumentis prolatis amplius deliberandum censeat, an

non subint, quos vulgo vocant Naturæ lusus ; quod nec de omnibus negaverim ; in multis tamen aliud judicandum exactissima illa conformitas probat. Vale.

V.

J. Chauvini,
Nova circa Vapores Hy-
 pothesis.

I.

UT vapores ac fumosi halitus materiem præbeant Meteoris aëreis, nebulis videlicet, nubibus, pluvix, nivis, tonitruis, &c. illos & in altam ferri, & in sublimi aliquandiu pensiles hæere, omnino statuendum est; & revera statuunt Philosophi ad unum omnes: Quis autem utrumque istud fiat, explicare tentabimus.

(2) *Primo* quidem contendimus dari, aut saltem dari posse in Geocosmo innumeras bullulas ex aëre & aquâ concretas : cujusmodi ferè sunt bullulæ, quæ à pueris ludibundis conflare solent Spiritu per calamum immisso intrâ aquam sapone imbutam. Eatenus autem bullulæ Geocosmicæ efformantur, quatenus aër in globum quasi colligitur, aut cõgitur ab aquâ circumfluâ, cujus exilis saltem lamina inclusum aërem undique continuo premit aequaliter ac involvit. Neque id gratis assumimus : naturali enim via bullas ex aëre & aqua concrecere non modo probant, sed & demonstrant Physici Experimentales. Reponunt isti vas vitreum aquâ semi-plenum in Recipiente itidem vitreo, subindeque aliquam aëris partem, mediante Antliâ Pneumaticâ, exantlant : tunc autem promptum est advertere quàm plurimas aëris particulas, intrâ aquam latitantes, ex inferioribus hujusce elementi porulis ad extimam ejusdem superficiem assurgere, imo & aliquantulum emergere, seu abire in bullas aut sphærulas ; quæ sanè spectantium oculis nihil aliud exhibent præter aëris particulas, tenuibus aquæ quasi-pelliculis obductas.